

РЕШЕНИЕ

№. 32

гр. София, 07 май 2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, трето наказателно отделение, в открито съдебно заседание на осемнадесети февруари две хиляди двадесет и първа година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ЛАДА ПАУНОВА
ЧЛЕНОВЕ: АНТОАНЕТА ДАНОВА
ЕЛЕНА КАРАКАШЕВА

при участието на секретаря Илияна Петкова и прокурора от ВКП Мария Михайлова след като изслуша докладваното от съдия ДАНОВА наказателно дело № 68/2021 г. и , за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е образувано по касационен протест, депозиран от Апелативна прокуратура- гр.София и касационни жалби от частния обвинител и граждански ищец С. С. Г., чрез повереника й адв. М. и от частните обвинители и граждански ищци А. Й. Ч. и Д. Е. Д., действаща със съгласието на своя баща Е. Ж. Д., чрез техния повереник- адв.П., срещу решение №65 от 19.02.2020 г., постановено по внохд №321/2019 г. по описа на Софийски апелативен съд.

В протеста се релевират касационните основания по чл.348 ал.1 т.1 и т.2 от НПК. Оплакването за допуснати съществени процесуални нарушения от въззивната инстанция се свързва с нарушение на чл.13, чл.14 и чл.107 ал.5 от НПК, като се твърди, че доказателствата, събрани по делото „са възприети избирателно, превратно и едностранчиво“, както и че са били игнорирани или омаловажени тези, които подкрепят обвинителната теза. Посочва се неправилност на извода на съда за отхвърляне на показанията на свидетелите Н. А. и С. П., като се изразява несъгласие с мотивите за този извод. Оспорва се заключението на съда, че изводите в двете експертизи- шесторната техническа експертиза, изготвена на досъдебното производство и тройната техническа експертиза, изготвена в съдебната фаза на процеса, взаимно се допълват, като се твърди, че последната не дава ясни, точни и задоволителни отговори на поставените задачи, а по отношение причината за рухването на сградата е налице разминаване между двете експертизи. Отправя се упрек към въззивната инстанция, че като е приела изцяло заключението на тройната техническа експертиза е изградила неправилни изводи относно причините за рухването на процесната сграда, което е съществено значение за ангажиране на наказателната отговорност на подсъдимите. По-нататък в протеста се посочва, че неправилната дейност на съда по анализ и оценка на доказателствата е довела и до неправилно приложение на материалния закон. Прави се искане за отмяна на въззивното решение и връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на Софийски апелативен съд.

В жалбата на частния обвинител и граждански ищец С. Г. са направени оплаквания по чл.348 ал.1 т.1 и т.2 от НПК. Посочено е, че въззивният съд е тълкувал превратно доказателствата, установяващи виновно поведение на подсъдимите и по конкретно: не са били правилно отчетени договорите за ремонт от 15.08.2006 г. и от 29.08.2006 г.; не е била обсъдена жалбата с вх. №2702/2006 г., подадена от свидетел по делото; неправилно са били игнорирани показанията на същия този свидетел; не е било отчетено наличието на метална греда в каросерията на товарния автомобил; анализът на показанията на

свидетелите И. М., И. Б., И. Н., Н. М., И. К., Н. А., С. П., А. Ч., С. Г., е извършен неправилно; неправилно е отдаден превес на изводите на тройната техническа експертиза. Моли се, касационната инстанция да приложи разпоредбата на чл.354 ал.1 т.4, т.5 ал.2, т.5 пр.1 ал.3 т.2 и т.3 от НПК.

В жалбата на гражданските ищци и частни обвинители А. Ч. и Д. Д., действаща чрез законния си представител Е. Д., се изразява становище за „неправилност“ на обжалваното съдебно решение по отношение неговата „законност, обосновааност и справедливост“. Излагат се съображения за това, че съдът е извел противоречиви и нелогични фактически изводи досежно събитията, случили се непосредствено преди аварията и самото рухване на сградата, както и по отношение действията на подсъдимите, пряко свързани с осъществяваната в сградата дейност, което е довело до погрешни правни изводи. Поставени са въпроси, свързани с някои от фактите по делото, които са били приети за установени и по отношение на които се твърди, че липсва отговор от въззивната инстанция. Застъпва се тезата, че в сградата се е извършвала строително-ремонтна дейност, а не обикновено почистване, като в тази насока вниманието на касационния съд е насочено към показанията на св.И. М., И. Б., И. Н. и Н. М.. Оспорва се фактическият извод на съда, че сградата е била в изключително тежко аварийно състояние към момента на срутването ѝ, като се акцентира, че не е било взето предвид заключението на шесторната експертиза, съгласно което сградата е била в пред аварийно състояние и една от причините за рухването ѝ са извършените в нея строително-ремонтни дейности, както и се оспорва извода, че показанията на свидетелите А. и П. са „в пълна изолация от доказателствената съвкупност“. В обобщение се твърди ,че неправилното отнасяне на фактите към доказателствената съвкупност е довело до изграждане на погрешни правни изводи. Отправя се искане за цялостна отмяна на въззивното решение.

В съдебното заседание пред ВКС, представителят на Върховната касационна прокуратура поддържа подадения протест и моли да бъде уважен. Счита, че въпреки пространните мотиви на атакуваното решение, апелативният съд не е изследвал всички обстоятелства обективно, всестранно и пълно, което е довело до неправилно приложение на материалния закон. Твърди, че е налице превратно и избирателно тълкуване на част от доказателствата, както и игнориране на някои от тях. Оспорва дейността на въззивната инстанция по анализ на показанията на св.А., св.П., св.М. и св.М. и заключенията на съдебно-техническите експертизи /тройна и шесторна/. Намира, че неправилните изводи на съда относно причината за срутването на сградата е довело до игнориране на наказателната отговорност на подсъдимите.

Повереникът на гр.ищец и частен обвинител С. Г.-адв.М. споделя изцяло становището на държавното обвинение, както и изложените съображения в касационната им жалба. Счита, че решението на апелативния съд е неправилно и незаконосъобразно. Акцентира на това, че към инкриминираният момент са били неправомерно извършвани строително – ремонтни дейности в сградата, следствие на които се е стигнало до нейното срутване и причиняване смъртта на две лица. Моли да бъде отменено решението на въззивната инстанция и делото върнато за ново разглеждане- алтернативно, подсъдимите да бъдат признати за виновни.

Адв.П.- повереник на гражданските ищци и частни обвинители А. Ч. и Д. Д., действаща чрез законния си представител Е. Д., поддържа касационната жалба по изложените в нея съображения и с направеното искане. Поставя акцент на това, че фактическите обстоятелства по делото са били правилно установени, но изведените въз основа на тях правни изводи, са незаконосъобразни.

Повереникът на частния обвинител и граждански ищец М. Х. Х. поддържа съображенията, изложени в касационния протест и касационните жалби на останалите частни обвинители и граждански ищци и предлага въззивното съдебно решение да бъде отменено.

Защитникът на подсъдимия Г. К.- адв.Л. моли да бъдат оставени без уважение касационните протест и жалби. Посочва, че направените оплаквания от касационните жалбоподатели за допуснати съществени нарушения на процесуалните правила преповтарят изцяло тези, които са били направени и във въззивните жалби, и на които

апелативният съд е дал отговор; че няма не обсъдени доказателства; че не е даден превес на едни доказателства за сметка на други, нито пък анализът на експертните заключения е непълноценен. Акцентира, че всички оплаквания на практика се свеждат до това, че не са кредитирани от съда с доверие показанията на свидетелите А., П. и М. /последният твърдял, че имало и други работници на обекта/, както и заключението на експертизите от досъдебното производство, като всички тези възражения, са били предмет на подробно обсъждане от контролираната инстанция. В заключение пледира, че липсват допуснати съществени процесуални нарушения при формиране на вътрешното убеждение на апелативния съд, като въз основа на правилно установените факти по делото съдът е достигнал до верния извод, че няма данни за извършено противоправно поведение от страна на подсъдимите.

Защитникът на подсъдимия Н. С., адв. М. също моли протеста и касационните жалби да бъдат оставени без уважение, тъй като сезиращите касационната инстанция документи съдържат декларативно изложени твърдения за допуснати съществени процесуални нарушения и нарушения на материалния закон, които по същество обаче представляват оплаквания срещу правилността на въззивното решение. Подчертава, че те не са нови, преповтарят възраженията срещу първоинстанционната присъда и на тях е даден подробен отговор в обжалваното съдебно решение. Направен е собствен кратък анализ на съдържанието на показанията на св.А. и св.П., а също така е посочено, че апелативният съд не е отхвърлил шесторната техническа експертиза, както се твърди, а точно обратното- кредитирал е заключенията и на тройната- от съдебното производство и на шесторната-от досъдебното. В представените писмени бележки е взето подробно становище по касационния протест и касационните жалби.

Адв. С., защитник на подсъдимия П. П., изразява позиция за липса на твърдените съществени процесуални нарушения, които да са били допуснати от въззивната инстанция. В пледоарията си взема отношение по показанията на св.А. и изготвените по делото експертизи, в контекста на претенцията на жалбоподателите за неправилната им оценка. Посочва, че по отношение на подсъдимия П. няма нито едно доказателство в подкрепа на инкриминираното му обвинение, поради което моли решението на апелативния съд да бъде потвърдено. Представя писмени бележки, в които излага подробни съображения в подкрепа тезата за неоснователност на протеста и касационните жалби.

Служебно назначеният защитник на подсъдимия М. И., адв.Д. също не намира основания за удовлетворяване на исканията по касационния протест и жалбите на частните обвинители и граждански ищци. Счита, че Софийски апелативен съд е изследвал обективно, всестранно и пълно обстоятелствата по делото, извършил е собствен пълен анализ на всички гласни и писмени доказателства и доказателствени средства, в това число показанията на свидетелите А. и П. и е достигнал до единствено възможния правен извод за невиновност на подсъдимите. Отделно от това посочва, че от събраните доказателства не се е установило подсъдимият М. И. и неговите работници да са събаряли тухлени стени, нито пък сградата да се е срутила от такава дейност, каквото е обвинението по обвинителния акт. Моли да бъде потвърдено въззивното решение.

Подсъдимите Г. Х. К., Н. Я. С., П. Й. П. и М. А. И., редовно призовани, не се явяват пред Върховния касационен съд, поради което не вземат становище по протеста и касационните жалби.

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД, трето наказателно отделение като обсъди доводите, релевиращи в касационния протест и касационните жалби, становището на страните от съдебното заседание и извърши проверка на атакувания въззивен съдебен акт в рамките на правомощията си, установи следното:

С присъда от 14.11.2018 г., постановена по нохд №2065/2016 г., Софийски градски съд е признал подсъдимите Г. Х. К., П. Й. П., Н. Я. С. и М. А. И. за невиновни и на основание чл.304 от НПК ги е оправдал по повдигнатите им обвинения за извършено престъпление по чл.123 ал.3 пр.2 във вр.с ал.1 пр.2 от НК.

С присъдата съдът е отхвърлил изцяло предявените солидарно срещу четиримата подсъдими граждански иски от А. Ч., Д. Е. Д., действаща със съгласието на своя баща Е. Ж. Д., С. С. Г. и М. Х. Х..

По въззивен протест и въззивни жалби на частните обвинители и граждански ищци М. Х., А. Ч., Д. Д., действаща чрез законния си представител баща Е. Д. и С. Г., пред Софийски апелативен съд е било образувано внохд №321/2019 г., приключило с решение №65 от 19.02.2020 г., с което първоинстанционната присъда е била потвърдена изцяло.

Касационният протест и касационните жалби са НЕОСНОВАТЕЛНИ.

Доколкото в сезиращите Върховната съдебна инстанция документи се правят сходни оплаквания, същите следва да бъдат разгледани съвкупно.

На първо място е необходимо да се отбележи, че в касационните жалби на частните обвинители и граждански ищци и особено в тази, изходяща от А. Ч. и Д. Е. Д., действаща чрез своя законен представител-баща Е. Д., част от наведените доводи са свързани с неправилност на фактическите констатации, приети за установени от въззивната инстанция и за несъответствие между доказателствата и изведените въз основа на тях фактически изводи, което на практика представлява оплакване за необоснованост на въззивното решение. Необосноваността не е сред касационните основания по чл.348 ал.1 от НПК, поради което ВКС не дължи произнасяне по нея.

По-нататък, касационният съд не намира да са допуснати претендираните от апелативна прокуратура и касационните жалбоподатели съществени процесуални нарушения, които да са основание за отмяна на въззивното решение и връщане на делото за ново разглеждане.

Неоснователен е отправеният в протеста упрек /макар и индиректен/, че преповтаряйки доказателствения анализ и правните изводи на първостепенния съд, въззивната инстанция не е проявила нужната критичност към съдържанието на първоинстанционните мотиви, поради което е допуснала същите процесуални нарушения. ВКС многократно е имал случаи да отбележи в редица свои решения /напр. Р №181 по н.д.486/2012 г. на ВКС, I н.о./, че когато въззивният съд не е достигнал до различни фактически изводи въз основа на доказателствата по делото, той не е длъжен да обсъжда подробно всичко онова, което е задължително за мотивите на първоинстанционната присъда. Независимо от посочената съдебна практика, по настоящото дело контролираната съдебна инстанция е извършила и собствен, подробен анализ на съвкупния доказателствен материал, посочвайки и допълнителни към вече изведените от градския съд аргументи, касаещи преценката за допустимост и достоверност на доказателствата, средствата за тяхното установяване и изготвените експерти заключения. Като цяло доказателствената дейност на апелативния съд се отличава със задълбоченост, аналитичност и следва очертания от правилата на формалната логика път. Доколкото на касационна проверка подлежи само спазването на процесуалните правилата при оценката на доказателствения материал от решаващия съд, а не и резултатът от тази дейност, ВКС не констатира допуснати нарушения, които да поставят под съмнение правилността на формиране на вътрешното му убеждение. САС не е надценил едни доказателства за сметка на други, не е пропуснал да извърши проверка на достоверността на гласните доказателствени средства, а осъществената от него интерпретация на доказателствения обем, детайлно отразена в решението, е според действителното му съдържание. Фактическите изводи, до които е достигнал апелативният съд не са произволни, а резултат от сериозен, задълбочен и внимателен анализ на всички доказателства по делото, разгледани както по отделно, така и в тяхната логическа връзка и съвкупност. Право на съдилищата по фактите е да кредитират или да не гласуват доверие на конкретни доказателства и доказателствени средства, стига пълноценно да мотивират в решението си своята преценка за това, както и да ги интерпретират съобразно действителното им съдържание. В тази насока, въззивната инстанция е отделила необходимото внимание на спорните доказателствени източници- показанията на свидетелите А. и П., които е подложила на детайлен анализ. Причините, обосноваващи отказа му да кредитира с

доверие тези гласни доказателствени източници са изведени след задълбочена проверка за достоверност на тяхното съдържание. Изводът на апелативния съд за ненадеждност на показанията на св. А. е убедително защитен на л.69-71 от мотивите на решението. Именно крещящата непоследователност в заявените от свидетеля фактически данни в отделните му разпити, дори и в рамките на един разпит /този по реда на чл.223 от НПК на досъдебното производство/, както и пред различни хора, нелогичните обяснения и разнобоя на посочените от него причини, довели до промяна в показанията му /чуждо въздействие, страх, съчувствие към майките на починалите момичета, обещания за облагодетелстване, отмъщение към дружеството, в което той е работел към инкриминирания момент и пр./ по категоричен начин обуславят изначалната му свидетелска ненадеждност. Като подкрепящ обвинението, в протеста прокуратурата се позовава на разпита на св.Н. А., проведен пред съдия на досъдебното производство, но пропуска всички останали негови разпити, включително и този, състоял се в хода на първоинстанционното съдебно производство. А информацията, съдържаща се именно в последния му разпит е от съществено значение за крайната преценка доколко може да се даде вяра на свидетеля и доколко фактическите данни, за които той е свидетелствал са обективни. В този разпит свидетелят отрича да е бил в сградата преди рухването ѝ и предлага различни версии по повод изготвения от св.Ч. запис с негово участие, като дори стига дотам, че заявява „след толкова много години не знам вече кое е истина и кое лъжа“. След прочитане на показанията му, дадени пред органа на досъдебното производство, тези пред съдия по реда на чл.223 от НПК и в очната ставка, проведена със свидетеля С. С., свидетелят не отрича, че прочетените показания са дадени от него, но твърди, че в тях няма нищо вярно и че различни лица, неперсонифицирани от него, са го карали да лъже / „Единият ме кара да лъжа, другият ме кара да лъжа, единият заплашва жена ми, другият заплашва мен. Имена не помня. Всеки един път някой ме караше да лъжа“/, като в обобщение заявява, че показанията му пред различните хора „една част са под заплахи ,една част е истина, има от всичко по малко и вече не помня нищо“. При това положение добросъвестността на свидетеля е подложена на непреодолимо съмнение и неизбежно води до извод за липса на доверие в казаното от него. Извън посоченото, необективност в показанията му се установява и от информацията, предоставена от свидетелите С. С., Ц. Ц., И. К., И. Г., Н. М.. Заявеното в разпита на досъдебното производство пред съдия, че на инкриминираната по делото дата той и св.С. са рязали релсите на пода с флекс и са къртили колони с канго в сградата, не издържа на проверка, предвид информацията, съдържаща се в устните разяснения на вещите лица от тройната СТЕ в съдебното заседание. Според експертите, в сутерена на сградата е имало една единствена зидана централна колона и шест колони в партерния етаж /магазинната част/, които обаче не са засегнати от аварията, а на първи, втори и трети етаж от сградата, колони няма. Доколкото в коментирания разпит, св.А. не е разяснил какво разбира под колони, а и това е било невъзможно да се уточни, поради обстоятелството, че в съдебното заседание пред СГС е отрекъл предходните си показания, вещите лица са коментирали, че ако под „разрушаване на колони“ свидетелят евентуално е имал предвид „разрушаване на простенките между отворите по вътрешния носещ зид“ , то доколкото те държат подовата конструкция на горния етаж, това би довело до нейното незабавно рухване и то в момента, в който бъдат разрушени, което пък от своя страна би довело до изтърбушване и рухване на сградата навътре, а не по начина, по който в действителност се е случило, а именно рухване на южната фасадна стена отгоре надолу и навън към [улица]. По-нататък, съдът правилно е приел, че под „релси“ на пода, свидетелят А. е имал предвид металните профили от подовата конструкция на сградата, но отново според вещите лица, ако тези профили действително са били срязани, то свидетелят би се озовал под руините на сградата, освен ако не е било извършено предварително укрепване и подпиране на подовата конструкция, за каквито действия обективни данни няма. Все в тази насока, вещите лица са заявили, че срязването на металните профили на пода ще доведе до падане на подовата конструкция, а не до рухване на южната фасадна стена. Следва да се посочи и, че при разчистването, под руините на сградата не е намерена специализирана къртачна техника, каквато би следвало да е останала в сградата, с оглед показанията на св. А.. Освен това, при извършения оглед

на металните греди от подовата конструкция на сградата, стоварени в двора на НСлС, вещите лица, изготвили шесторната експертиза, са констатирали наличието на прясно срязани греди, за които обаче не може да се уточни времето на срязването им, но поради голямото им количество са приели, че то е свързано с преждевременното разчистване на останките от аварията. Всъщност именно прибързаното и незаконосъобразно отстраняване на остатъците от авариралата сграда, макар да е било възможно и безопасно останките от нея да се съхранят за известно време за оглед и оценка от експерти-конструктори, е довело до заличаване на конкретни доказателства за начина на нейното разрушаване и това обстоятелство е било изрично отразено в шесторната СТЕ. Досежно намерената метална греда в коросерията на камиона, паркиран към момента на инцидента в непосредствена близост до рухналата сграда, въззивният съд е изложил подробни съображения /споделени от ВКС/ за нейното озоваване там, изхождайки от видеозаписи от камери, които са били изгледани в съдебното заседание.

При тези данни, маркирани от ВКС и подробно обсъдени от решаващите съдебни инстанции, изводът на последните, че не могат да се ползват с доверие показанията на св.А. за това, че в деня на инцидента са събаряни колони и рязани метални профили от подовата конструкция на процесната сграда, е верен. Същият е изграден след задълбочен анализ не само на заявеното от свидетеля, но и на всички онези доказателства, имащи отношение към преценката за тяхната достоверност. Показанията на свидетелите С. П., А. Ч. и С. Г. не променят горните изводи. Квалифицирането от апелативния съд на фактическите обстоятелства, съдържащи се в тези показания като производни доказателства, не търпи укор, доколкото посочените свидетели възпроизвеждат не собствени наблюдения, а първични доказателства- факти, съобщени им от св.А.. Независимо от добросъвестността на тези свидетели, казаното от тях не може да бъде ползвано в подкрепа на обвинителната теза, тъй като възпроизведените от тях факти са им станали известни от лице, което не се ползва с доверието на съда.

Другите свидетелски показания, за които се твърди, че са неправилно интерпретирани и оценени, са показанията на св.С. П.. Касационната инстанция споделя съображенията на въззивния съд, предположили извода му за предубеденост на свидетелката. Това е така, тъй като от доказателствата по делото се установява, че С. П. е имала желание да закупи жилището на третия етаж от процесната сграда, в което тя дълги години е живяла като наемател, като в тази насока е била предприела конкретни стъпки. От друга страна, съдържанието на нейните показания, дадени пред първостепенния съд показва неприкрито негативно отношение към собственика на сградата. Това се извежда от твърденията ѝ, че „К. са от тайните служби на резиденция Б., че дъщеря ѝ е била малтретирана от тях и от тайните служби, че двете са били облъчвани“ и пр. При това положение подходът на съдилищата по фактите да кредитират показанията ѝ само в онези части, които намират подкрепа в други доказателства, е верен. Първостепенният съд е направил подробен анализ, споделен от въззивната инстанция, на заявеното от тази свидетелка по отношение извършвания ремонт вътре в сградата, като е отчел наличието на противоречия и непоследователност в самите ѝ показания, както и факта, че П. за част от нещата е изказвала свои предположения. Убедително са били съпоставени нейните показания с тези на свидетелите И., Н. и Г., в резултат на което е бил направен верен извод, че изкачвайки се по стълбището на сградата свидетелката не е могла да види какво се случва навътре по етажите. От важно значение за преценката за достоверност на твърденията ѝ в разпита на досъдебното производство, надлежно приобщен от съда, че при посещението ѝ в сградата на 11.09.2006 г., придружавана от полицейския служител св. Г., е забелязала на първия и втория етаж „разбити стени около вратите, като около порталните врати всички тухли били махнати, порталите били махнати и всичко зеело“, са не само показанията на св.Г., св.И., св.Н. и св.М., но и факта на отричане от самата нея в хода на съдебното производство на цитираните по-горе обстоятелства. Изводът на прокурора, направен в протеста, че показанията на св.П. не могат да бъдат опровергани от свидетелствуването на И.И. и Д.Н., за това, че при влизането им в сградата в деня на срутването ѝ, на тях не им е направило впечатление да е бутано или разрушавано, понеже двамата свидетели са влизали единствено на третия етаж, партера и мазето, без да посещават първия и втория

етаж на сградата, не държи сметка за обстоятелството, че според показанията на самата свидетелка П., тя също не е влизала на първия и втория етаж на сградата и при двете си посещения в нея, включително и на 11.09.2006 год. По-нататък, първоинстанционният съд внимателно е проверил фактическите данни, предоставени от св.П. и чрез разпита на вещите лица от СТЕ-зи, като е достигнал до верния извод, че показанията ѝ за наличие на носещи греди в конструкцията на сградата, които са били изкъртени, както и на обли малки дървени гредички на тавана, подпирани конструкцията му, не следва да се кредитират с доверие. Нещо повече, съдът е приел, че дори и да се приеме, че такива са съществували, то видно от показанията на св.М., те не са били премахвани. Не без значение за преценката за обективността на показанията ѝ е и обстоятелството, че въпреки че свидетелката П. не е влизала в сградата на инкриминираната дата 19.09.2006 г., същата е подала жалба до НИПК, в която освен описанието на извършваното според нея „безжалостно разрушаване“, е изказано и предположение, че вероятно вече са свалени и самите тухли. Без да оспорва правото ѝ на жалба, ВКС не може да не отбележи, че в писмения документ се правят негативни конотации по отношение на собствениците на сградата /„съмнителни собственици“/, а изказаното предположение отново обосновава извод за тенденциозно представяне на извършваните ремонтни действия в сградата. В заключение следва да се посочи, че никъде в мотивите на въззивната инстанция не се съдържа констатация, свързана със свидетелката годност на С. П., а както се отбеляза и по-горе, не това е основанието, поради което част от показанията са приети като необективни и тенденциозни, извод възприет и от настоящия съдебен състав.

На следващо място, ВКС не констатира пороци при анализа и интерпретацията от въззивната инстанция на показанията на свидетелите И. М., И. Б., И. Н., Н. М., И. К., в каквато насока е налице твърдение в жалбата на частния обвинител и гр.ищец С. Г.. Не се наблюдава изопачаване на действителното съдържание на посочените свидетелски показания. Впрочем в самата жалба липсват аргументи, обосноваващи твърдението за техния неправилен анализ.

По-нататък, неоснователни са твърденията, че шесторната техническа експертиза, изготвена на досъдебното производство и тройната СТЕ от съдебната фаза на процеса, не се допълват взаимно /съгласно касационния протест/, че съдът неправилно е отдал превес на тройната експертиза /съгласно касационната жалба на Сн.Г./, както и че извършеният анализ и оценка на двете експертни заключения е неправилен /съгласно касационната жалба на Ал.Ч. и Д.Д./. В тази връзка е необходимо да се посочи следното: 1. контролираната съдебна инстанция е кредитирала изцяло и двете експертизи и това е било изрично отразено в мотивите към въззивното решение /л.277, т.3 от съд.дело/; 2. в назначената и изготвена в хода на съдебното производство тройна СТЕ са били поставени въпроси, по каквито не са работили вещите лица от шесторната експертиза и в този смисъл изводите, направени от трите вещи лица допълват тези, направени от специалистите от шесторната експертиза; 3. апелативният съд, както и първоинстанционният са положили нужните усилия да анализират заключенията и на двете експертизи, както и подробно да изложи фактическите си изводи, направени въз основа на тях; 4. относителната доминация на изводите на тройното експертно заключение се дължи на обстоятелството, че за важни от предмета на доказване въпроси, единствено те са дали отговори, тъй като само на тях са им поставяни такива експертни задачи, които от своя страна са били инспирирани от свидетелски показания.

Доколкото пред касационния съд отново се възразява срещу обосноваването на експертните изводи на тройната СТЕ, настоящият съдебен състав намира за необходимо да изложи и собствените си доводи в подкрепа и на двете, кредитирани от съда експертизи. Макар и на пръв поглед да изглежда, че е налице противоречие между заключенията относно причините за рухването на южната фасадна стена на сградата, внимателният прочит на устните разяснения, дадени пред първоинстанционния съд и от двете групи вещи лица показва, че те са били преодолени. И двете експертни групи са посочили, че причините за рухването на фасадната стена откъм [улица]са комплексни, като на първо място това са конструктивни недостатъци на сградата, а именно: липсата на калканна стена от източната страна на сградата /към съседната сграда на [улица]/; силно

редуцирания стабилитет на южната фасадна стена към [улица], поради едностранното намаляване /навън/ на дебелината ѝ по височина, а така също допълнително намаления стабилитет от тежките конзолни плочи, наличието на високи отвори за прозорци и балконски врати и относително слабото взаимодействие между стоманените щурцове над тях и тухлените простенки; носещата вътрешна стена с дебелина 30 см /средна/, успоредна на южната и северната фасада, не е достигала до основите на сградата, което предполага повишена чувствителност към динамични въздействия и е създавала възможности за нарушаване на сцеплението между зидариите и стоманените подови греди; високата деформативност на подовите конструкции от стоманен гредоред, както и липса на достатъчно надеждни връзки между тях и носещите тухлени стени; западната крайна греда на балконите по южната фасада не е била по продължение на гредите от подовата конструкция на сградата на съответния етаж, а между тях, което е възможно да създаде проблеми при вертикални деформации. На второ място, сред причините за рухването на южната фасадна стена вещите лица и от двете експертиси са посочили експлоатационни проблеми- лошо състояние на покривната конструкция на сградата и на системата за отвеждане на дъждовни води, вследствие на което са се отворили широки фуги между сградата и тази на [улица]; наличието на пукнатини по стените и подовите конструкции; компрометиране на мазилката и трайно овлажняване на зидарията, особено в зоната на калкана /наличие на растителност/; занемарено състояние на балконите, които са силно ерозирали, довело до интензивна корозия на стоманените им греди; продължителна експлоатация на сградата без нужното поддържане, довела някои /макар и второстепенни/ елементи и части до занемарено физическо състояние и висока степен на износване, а други- до лошо и дори до пред аварийно. В шесторната експертиза сред комплексните фактори, довели до рухването на южната фасадна стена, експертите са посочили и извършването на ремонтни дейности /отстраняване на мазилки, настилки, дограми и инсталации/, които пряко са допринесли за допълнителното намаляване на стабилитета на южната фасадна стена, поради разхлабване на връзките ѝ с укрепващите ѝ перпендикулярни на [улица] преградни стени №1 и №2 и за още по-голямо дебалансиране на центъра на тежестта ѝ; евентуалното премахване на вътрешните преградни стени на някои от етажите, особено в предната /южна/ част на сградата, повишава опънните напрежения във връзките между стени №1 и №2 с южната фасадна стена, установено при компютърното изследване при някои от посочените в експертизата модели. Именно този извод на вещите лица от шесторната експертиза създава привидното несъответствие между това заключение и тройната СТЕ. А че противопоставянето на двете експертни заключения в тази им част е привидно, се установява от следното: 1. при разпита им в съдебното заседание, вещите лица от шесторната експертиза са уточнили, че отделянето на фасадната от калканната стена на сградата на ул. „Л. №1 е съществувало предварително, обстоятелство установено от тях от снимки на сградата преди аварията, на които ясно се вижда, че фугата между двете сгради /на [улица] на [улица]/ е доста добре оформена, т.е процесът е бил започнал. 2. ако не са бутани стени и рязани метални греди, а са били свалени само подкожухени мазилки и гнило дюшеме, тези дейности не могат да доведат до падане на сградата; 3. когато се използват ударно-вибрационни инструменти, в зоните, в които са свързани металните греди се създават трептения в самите греди и в носещите зидове и тези трептения се пренасят посредством връзката греда-стена, вследствие на което тази връзка отслабва. Независимо от това обаче вибрациите сами по себе си не водят до срутване, тъй като такива вибрации са съществували и преди в процеса на обитаване и експлоатация на сградата. Даже и след интервенция с вибрационни уреди, според вещите лица, днешните достижения в областта на строителството, не могат категорично да установят дали сградата ще падне и ако падне по какъв начин; 4. премахването на каси на врати, врати и дюшемета, без разрушаване на стена, която е носеща, не би следвало при липса на други дефекти на сградата, да доведе до падането ѝ.

При изслушването на тройната СТЕ в съдебното заседание пред Софийски градски съд, вещите лица са посочили, че заключението им е свързано с шесторната експертиза, няма противоречие между механизма на аварията, описан в нея и този, които те са установили и

отразили в писменото си заключение. Тези експерти също са приели, че 1. конструктивните особености на сградата и експлоатационното ѝ състояние към м.септември 2006 г. показват наличието на стартирани процеси, които водят до влошаване на техническото състояние на сградата и нейната носеща конструкция, и ако тези процеси не бъдат прекратени своевременно, то би се стигнало до създаване на условия за настъпване на пред аварийни и аварийни състояния, включително и до самосрутване на сградата и падане на фасадни стени; 2. извършването на строителни и ремонтни дейности вътре в сградата, които не засягат носещи конструктивни елементи не допринася за падането на южната фасадна стена. Премахването на мазилката, дюшето, касите, вратите и леките преградни стени не влияят върху разрушаването на сградата. 3. когато начина, по който са били извършвани строителните работи е несъобразен със състоянието на сградата, т.е ако е била използвана тежка /ударно-вибрационна/ техника, нейната употреба е възможно да доведе до неблагоприятни ситуации, които обаче е възможно да настъпят и в резултат на всяко външно явление, което се случва извън сградата и което макар и не пряко е свързано с нея. По мазилката са налице следи, че е свалена с ударна техника, като това много повече би могло да окаже влияние върху състоянието на сградата, отколкото самото ѝ сваляне.

Проследяването на посочените по –горе изводи, направени и от двете експертизи, показва, че по важните за правилното решаване на делото въпроси липсват несъгласия. В тази връзка е важно да се отбележи следното: съгласно установените от въззивния съд факти, убедително защитени в доказателствено отношение в неговите мотиви, дейностите, които са извършвани в сградата преди срутването на южната ѝ фасадна стена са: 1. отстраняване напълно на мазилката на първи и втори етаж и частично на третия етаж, включително и тази от калканната стена на сградата на [улица]; 2. премахване на вътрешна дограма- врати и каси; 3. отстраняване на дюшеме; 4. премахване на ел.инсталации; 5. изхвърляне на боклуци и стари вещи. Поради липса на несъмнени доказателства, съдът не е приел сред фактите събарянето на каквито и да е било вътрешни преградни зидове /тухлени стени, леки преградни стени, носещи стени/; разрушаване изцяло на вертикални тухлени части /простенки/ между отворите за вратите по вътрешния носещ тухлен зид; премахването на щурцове, клепета и малки обли гредички. Използването на вибрационна техника за отстраняване на част от мазилката е било прието за доказано от въззивната инстанция. При това положение, всички изводи и по двете експертизи, свързани с това доколко премахването на стени под №1 и 2 от скицата, имат значение за устойчивостта на сградата, са ирелевантни, тъй като както беше посочено и по-горе премахването на каквито и да е било стени в сградата, не е установено. Дейностите по отстраняване на дюшеме, каси на врати и самите врати и според двете заключения нямат връзка с рухването на фасадната стена. Единствено използването на ударна вибрационна техника за свалянето на част от мазилката води до отслабване на връзката греда-стена, но не води само по себе си до срутване- обстоятелство категорично установено и от двете обсъждани по-горе експертизи. С оглед на изложеното, ВКС приема, че липсват противоречия в изводите между шесторната и тройна СТЕ-зи. Дали сградата е била в аварийно или пред аварийно състояние е въпрос, който би следвало да бъде установен документално преди нейното рухване. И това е категорично посочено от вещите лица от тройната експертиза, които в съдебното заседание пред СГС са заявили, че аварийно състояние означава, че то е отчетено и регистрирано като такова, докато сградата е съществувала. По-нататък са обяснили, че извода, направен от тях по отношение състоянието на сградата- аварийно или пред аварийно, е съобразен с фактите, с които те са разполагали, с цялата проектна документация и изследванията на колегите им от шесторната експертиза, но това състояние не е било установено преди нейното рухване. Всъщност това, което е безспорно, е че сградата е била в изключително лошо физическо състояние, с множество конструктивни и експлоатационни проблеми и това е било изрично подчертано и от двете групи вещи лица.

На следващо място, прочитът на диспозитива на обвинителния акт показва, че на четиримата подсъдими са били инкриминирани обвинения, за това че при условията на независимо съпричиняване, поради немарливо изпълнение на правно-регламентирана

дейност, представляваща източник на повишена опасност, са нарушили конкретно посочени разпоредби от нормативни актове, с което са допуснали възлагане /за подсъдимите К., П. и С./, а за подсъдимия И.- че е възложил строително-ремонтни работи на работниците И. И., О. Ю., Г. Б. и Н. М., които са разрушили стени, от което е последвало срутване на сградата, строителни елементи от която са причинили смъртта на П. Х. и Д. Ч.. С други думи, разрушаването на стени е единствената инкриминирана дейност в диспозитива на обвинителния акт, в резултат на изпълнението на която и то в нарушение на нормативните изисквания, се твърди да е настъпил съставомерния резултат. Както беше посочено и по-горе, по делото липсват доказателства за разрушаване на стени не само от посочените в диспозитива четирима работника, но и от когото и да е било. За разрушаването на стени не говори нито св.М., който от работещите на обекта работници единствено е било възможно да бъде разпитан, нито св.К., нито пък в шесторната и тройната експертиза са направени подобни изводи. За срутване на стени дори не говори в показанията си св.А.. Освен това, без значение е включването на дейността по разрушаване на тухлени стени в договора от 15.08.2006 г., като единствено релевантно за делото обстоятелство е какви дейности фактически са били изпълнени и сред тях включва ли се процесната дейност по разрушаване на стени. Отговорът е отрицателен. Причините за падането на южната фасадна стена на сградата са комплексни- конструктивни недостатъци, лошо експлоатационно състояние и използването на къртачна техника за свалянето на мазилката, което е довело до трептения в гредите и в носещите зидове, като тези трептения се пренасят посредством връзката греда-стена, вследствие на което тази връзка отслабва. Във връзка с последния посочен фактор е необходимо да се направят няколко ремарки: 1. и в двете кредитирани от съда експертизи е посочено, че използването на ударна вибрационна техника за свалянето на част от мазилката води до отслабване на връзката греда-стена, но не води само по себе си до срутване на сградата; 2. ако сградата е имала четири външни носещи стени, които да осигурят пространствената ѝ коравина, както и ако са липсвали другите ѝ конструктивни недостатъци и експлоатационни повреди, то тя е нямало да се срути, дори и мазилката да е сваляна чрез вибрационна техника; 3. принципно не съществува забрана за използването на такава техника при дейностите, извършвани в сградата. С оглед на изложеното се налага извод, че именно конструктивните и експлоатационни проблеми в сградата са основните водещи фактори за срутването на южната фасадна стена, а дейността по махане на мазилките чрез ударно-вибрационна техника само е подпомогнало падането ѝ, но не е основна причина за това /разяснения на вещите лица от шесторната експертиза/. При друга ситуация- ако сградата не е била на 92 години с генетично заложен конструктивни недостатъци и появили се такива в процеса на нейната многогодишна експлоатация без поддръжка, извършваните в сградата дейности сами по себе си не биха довели до рухването на южната фасадна стена.

След като начинът на извършване на дейността по сваляне на мазилката в сградата е допринесъл за намаляване на стабилитета ѝ, респективно е подпомогнал падането на южната фасадна стена, от значение е изясняването на въпроса дали подсъдимите са знаели за конструктивните недостатъци на сградата преди рухването ѝ, което да е налагало вземането на мерки за въздържане от използването на ударно- вибрационна техника при премахване на мазилката на първи и втори етаж от сградата, включително и от калканната стена. Доказателствата по делото, подробно обсъдени от въззивната инстанция, не сочат на тяхно знание. Това е така, тъй като подсъдимият К. не е бил уведомен от св.Ц.- пълномощник на предишните собственици на сградата, за извършения оглед от НИПК през 2003 г., нито за дадените предписания от кмета на СО-район „Средец“ със Заповед №РД-09-320 от 09.12.2003 г., нито му е предал документите, които той е бил получил по тези случаи. От писмените доказателства, събрани по делото е видно и, че посочените документи не са били връчени на подсъдимия К. след закупуване на сградата нито от СО-район „Средец“, нито от „БКС-Средец“ ЕООД. Освен това, при застраховането на сградата /договор от 22.08.2006 г./ е било отбелязано, че тя е в добро състояние. Независимо, че подсъдимият К. е посещавал сградата, от устните разяснения на вещите лица се установява, че само въз основа на външен оглед, дори лицето да е

специалист, не може еднозначно и категорично да се определи състоянието на конструкцията. Необходимо е комплексно изследване, което включва инструментални и лабораторни изследвания и числено моделиране, като само лошият външен вид на сградата не е достатъчен за тази преценка. Необходимостта от конструктивно обследване на сградата няма как да бъде изведена от лице, което не е специалист, без това обследване да е препоръчано от компетентен орган. Доколкото подсъдимият К. не е знаел за конструктивните проблеми на сградата, което незнание не може да му се вмени във вина, той не е споделил за тях и с подсъдимия С., с чието дружеството /наименование/ е сключил договор за ремонт от 15.08.2006 г. Подсъдимият С. в нито един момент не е посещавал сградата, по отношение нея той е разбрал единствено, че е паметник на културата, а и не са му били представени каквито и да е било документи /подсъдимият К. е разполагал единствено с архитектурен проект/. Подсъдимият М. И., чиито ЕТ „/наименование/ е сключил договор за ремонт с дружеството /наименование/ ООД, макар и да е работил на обекта, също не е знаел за проблеми в конструкцията на сградата по посочените по-горе причини. Всъщност неговият ЕТ чрез наетите работници е бил прекият изпълнител на дейностите в сградата, като преценката по какъв начин и с каква техника те да бъдат извършвани е била оставена на него. По делото липсват доказателства, състояние на сградата /извън конструкцията ѝ/ да е давало основание на подсъдимия И. да прецени, че не следва да използва ударно-вибрационна техника. От своя страна подсъдимият П. П. е осъществявал наблюдение и контрол върху дейността на бригадата на М. И. въз основа на консултантски договор от 25.08.2006 г., сключен с /наименование/ ООД. Обстоятелството, че същият е инженер по образование, не е достатъчно с оглед изложените по-горе съображения, за да е в състояние той да направи преценка за конструктивните проблеми на сградата. При това положение, след като нито един от подсъдимите не е бил запознат предварително с конструктивните недостатъци на сградата, не може да се очаква от тях, че е следвало да вземат мерки за неизползването на ударно-вибрационна техника при осъществяваните дейности в сградата и по конкретно при свалянето на мазилката от стените ѝ. Ето защо, макар и отстраняването на мазилката чрез вибрационна техника да е подпомогнало срутването на сградата /но не като главен фактор/, то това не се дължи на виновното поведение на четиримата подсъдими. Всички останали дейности, извършвани в сградата- отстраняването на дюшеме и премахването на каси и врати и отстраняване на ел.инсталации, не са в причинна връзка със срутването на южната фасадна стена, довела до трагичната смърт на две млади жени.

С оглед на изложеното, ВКС изцяло споделя извода на въззивната инстанция, че липсват доказателства, установяващи по несъмнен и категоричен начин наличието на пряка причинно-следствена връзка между извършваните в сградата на „А.“ №39 дейности и настъпилия вредоносен резултат. Това е така, тъй като инкриминираната дейност по разрушаване на стени изобщо не се установява. Дейността по отстраняване на мазилка чрез ударно-вибрационна техника не води пряко до срутване на южната фасадна стена, а само до дестабилизиране на сградата. Освен това начина на извършването на тази дейност не се дължи на виновно поведение на които и да е било от четиримата подсъдими. Ето защо, с признаването на четиримата подсъдими за невиновни и тяхното оправдаване по инкриминираните им престъпления, не е допуснато нарушение на материалния закон.

Отделно от това, ВКС споделя и съображенията, изложени от първоинстанционния съд, възприети изцяло от въззивния съдебен състав, относно изначалните неблагоприятия в обвинителния акт, като и относно наличието, респективно липсата на отделните инкриминирани на подсъдимите нарушения на разпоредби от ЗУТ, ЗПКМ и Наредба №2/22.03.2004 г. В тази насока мотивите на първата инстанция са изключително подробни и изчерпателни, поради което не се налага тяхното преповтаряне.

Във връзка с направено възражение в жалбата на частния обвинител и гр.ищец Сн.Г., е необходимо да се отбележи, че никъде в мотивите на въззивната инстанция не се съдържа твърдение, че евентуалните допуснати от подсъдимите административни нарушения „в деликтната си част допускат смъртта на повече от едно лице“. Много ясно САС е отразил в решението си, че липсата на обективна страна на престъплението, поради недоказване на инкриминираните дейности, осъществени, възложени или контролирани от

подсъдимите К., С., П. и И., както и липсата на пряка причинно –следствена връзка между действително извършените дейности и настъпилото падане на южната фасадна стена на сградата на [улица], не налага обсъждане на това дали има или не нарушения на инкриминираните нормативни разпоредби за всеки един от подсъдимите, както и обсъждане на субективната страна на престъплението. Независимо от горното, въззивният съд е посочил, че нарушенията на чл.20 ал.1,ал.2 и ал.4 и чл.21 от ЗПКМ не са свързани пряко или косвено с настъпилия съставомерен резултат, т.е не е налице пряка причинно-следствена връзка между тяхното нарушаване от подсъдимия К. и смъртта на двете жертви, а липсата на такава връзка прави невъзможно осъждането му по процесното обвинение и на това основание. При това положение липсва претендираното от повереника на касационните жалбоподатели противоречие в мотивите на атакуваното съдебно решение.

Предвид всичко изложено дотук, ВКС приема, че не се установява наличието на касационните основания по чл.348 ал.1 т.1 от НПК, релевирани в касационния протест и касационните жалби. Липсват допуснати съществени процесуални нарушения в дейността на апелативната инстанция, като съобразно правилно установените фактически обстоятелства, материалният закон е бил приложен правилно.

Ето защо, касационният протест и касационните жалби следва да бъдат оставени без уважение, а атакуваното въззивно решение - в сила.

Водим от горното и на основание чл.354 ал.1 т.1 от НПК, ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД, трето наказателно отделение

Р Е Ш И :

ОСТАВЯ В СИЛА решение №65 от 19.02.2020 г., постановено по внохд №321/2019 г. по описа на Софийски апелативен съд, НО.

Решението не може да се обжалва.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1/

2/